

lesz aratás, ha volt vetés,
bizakodik Lugos, Vetés,
kell, ha az ember családos,
hümmög Szalacs és Csanáros.

Fejéhez kap Apold, Berve,
jól meg vagyunk mi keverve!
Itt egy falu, ott egy vár
koronája Kolozsvár!
Miriszló és Petrilla
zeng mint a rigótrilla,
zendít altató zenét,
zümmög halkán Szunyogszék.

Kürpöd, Vurpód, Prázsmár, Lizza
lassan-lassan elalusza.
Kémer, Zilah, Sarmaság,
felrázva a szalmazsák.
Málnás, Havad, Torockó,
yackába tér a mackó.

Torda, Brassó, Szurduk, Nagylak
A Nap lassan haza ballag,
A sugara aranyküllő
Utána forog Esküllő.

Erdély fölött sötétedik,
a csillag is késlekedik,
gyúl ki csillag sötét egen;
fohászkodik Magyarigen.

Utánnomás a kolozsvári Szabadság 2003. február 15-i számából
Jó boroknak szép hazája, Erdély

Budapesten, a mezőgazdasági könyvhónap keretében, február 3-án került sor az Év Szerzője Díj átadására, amelyet Csávossy György vehetett át a Mezőgazda Kiadó által decemberben megjelentetett *Jó boroknak szép hazája, ERDÉLY* című bormonográfiájáért. Az ünnepség a Mezőgazdasági Múzeum konferenciatermében zajlott, több mint háromszázan vettek részt rajta. A kötetet, illetve a szerzőt dr. Aranyossy Árpád mutatta be, összeállításunkban ezt a szöveget olvashatják, majd rövid beszélgetést Csávossy Györggyel, aki hazajövetele után nyilatkozott a Szabadság olvasóinak. Az igényes kötet felelős kiadója dr. Lelkes Lajos, felelős szerkesztője dr. Aranyossy Árpád, az előszót pedig dr. Egyed Ákos írta.

Az esztendő - székely népmese

Hát, egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy szegény asszony. Egy szép napon született neki egy kicsi fia. De már akkor ez a kicsi legényke olyan okos volt, hogy

ha éhes volt, evett, ha álmos volt, aludt, s ha fájt valamije, erősen rítt. Ezzel teltek az évek. Akkor azt mondja neki az édesanyja:

- Na fiam, eleget loptad a napot, eredj szolgálatot keresni. Úgysem értesz semmihez, belőled még minden lehet.

Azzal tett a tarisznyába hamuban sült pogácsát, meg egy üveg Plébános bort, s útjára bocsátotta. Nekibúsult erősen a kicsi legényke, mihez fogjon most már, hogy kitették a szülői házból. Mert mi is lehet belőle? Nem sok választása volt: az akadémiához túl fiatal, a mezőgazdasági tudományok doktorsága a kisujjában, mégiscsak az lesz a legjobb, ha marad a tanszékvezetőségénél.

Megyen hát a királyhoz, hogy egy élete, egy halála, de ő legszívesebben tanszékvezető lenne. Azt feleli erre a király:

- Beszélj hangosabban édes fiam, nem akarom érteni ezt a beszédet. -

- Mit lehet ezen nem érteni, mikor magyarul mondtam.

- No, ha így van, akkor három próbát kell annak kiállania, aki nálunk tanszékvezető akar lenni: először olyan sherry bort kell készíteni, mint a spanyolok. Másodszor tagság kell a román és a magyar írószövetségben. Harmadszor aranytollal kell könyvet írni. Az első próba beletelik kilenc évbe, a második hétbe, a harmadik háromba. Ha sikerül, tiéd az állás, ha nem, a fejedet vétetem.

- Ügyefogyott egy király lehet ez, gondolta a kicsi legényke -, ha minden ilyen sokáig tart nála! - Hangosan meg azt mondta: - Felsőleges királyom, meglesz az egész egy fél óra alatt, tessék csak rám bízni. Azzal egyet pislantott, hát, lássatok csudát, megvolt a bor! Kettőt pislantott, megvolt a tagság az írószövetségben. Hármát pislantott, s a kezében volt az aranytoll. Szalad a királyhoz, s mutatja.

- Emberül kiálltad a próbát - mondja a király -, de mert ilyen erőszakos voltál, s több rokonomnak is kellene az állás, még egyszer próbára teszek. Ha holnap reggelre nemesítesz néhány új szőlőfajtát, akkor lehetsz tanszékvezető.

A kicsi legényke gyorsabban nemesített, mint a gondolat, vagy mint a szél. Mire a király egyet pislantott volna, már ott is állt előtte az új fajtajelöltekkel. Belátta a király, hogy ismét lóvá tették.

- Most már nincs mit tenni, kinevezlek borászati tanszékvezetőnek a kolozsvári egyetem kertészeti karán.

Megint teltek-múltak az évek. A kicsi legényke is megkomolyodott, megemberesedett. El is határozta, hogy hazamegy Csombordra, a szülőfalujába, s beáll szőlőpásztornak. Hát, ahogy leszáll a távolsági buszról, az első dolog mindjárt szemben a kocsmajátó, amire a pillantása esik. Ilyet se láttam még - gondolja magában - lesz, ami lesz, bíz' én ide bemegyek. S azzal bé. Mindjárt a nyakába is estek a régi barátok, ismerősök. Mindenki mond valamit. Egyik nagyobbakat, mint a másik. Hát, amikor rákerül a sor, ő is elmondja, hogy itt s ott járt, ez s az lett belőle. Na, lett is erre nagy kacagás. Hiszen ezt akárki megcsinálta volna a falunkból, de tán még szomszéd falubéliek közül is. S kérdik tőle, mi járatban volna erre, ahol a Malév se jár.

- Én biza szőlőpásztornak akarok jelentkezni.

Hát, ha az előbb kinevezték, most nevettek csak igazán! Majd kidőlt a drinkbár oldala. Mert, hogy egyik szavamat a másikba ne öltsem, így nevezik arrafelé az italboltot, még a rendesebb emberek is. Még hogy szőlőpásztor! Hát az nem lehet akárki! Tudomány is kell ahhoz, meg pszichológia, meg okosság. Hiszen az ügyes szőlőpásztor, ha gálickó kell, - szerez, ha kereplő kell a madarak ellen, szerez, ha só kell a puskába a tolvajok ellen, szerez. Általában megszerez mindent, amire csak szükség van.

Nem is lehet a faluban más szőlőpásztor, csak aki elnyeri az év szerzője címet. Hiába, a muszáj nagy úr. Így esett, hogy Csávossy György megkapta az év szerzője címet, mert olyan erősen szeretett volna szőlőpásztor lenni. Ha nem hiszitek, holnaptól legyen a ti vendégetek

az egész Mezőgazdasági könyvhónapon.

**

- Egy ilyen szellemes bemutató után nehéz bármit is kérdezni Csávossy Györgytől, de a mesebeli szőlőpásztornak, remélem, maradt valami mondanivalója a Szabadság olvasói számára is!

-Hát, először is nagyon örülök, hogy ezt a munkát befejezhettem, és letehetem a magyar szakkönyvkiadás, de inkább az olvasótábor asztalára. Egy olyan ágazatról van szó ugyanis, amely mindig élen járt Erdélyben, és amelyhez magasabb fokú tudásra volt szüksége még az őstermelőnek is. Talán büszkék lehetünk arra, hogy a magyar, ezen belül az erdélyi magyar ember nemcsak borivó, hanem bortermelő és borszakértő is egyben. Ha nehezen is, de mindig megművelte a szőlőt, és a világ egyik legszebb, legjobb italát állította elő. A könyvbemutatóra a Mezőgazdasági Múzeumban került sor, a könyvhónap keretén belül, az oktatásügyi, a földművelésügyi államtitkár, valamint több mint 300 kiváló szakember jelenlétében, erre büszke vagyok, hogy ennyien megtisztelték ezt a bemutatót. Mi, erdélyiek ezt azzal háláltuk meg, hogy nemcsak könyvet, hanem bort is bemutattunk, egy nyolc fajtából álló sorozatot, Csombord és Enyed legjobb borait, amelyek óriási sikert arattak. Bebizonyosodott, hogy az erdélyi borok zamatosabbak, kedvesebbek, illatosabbak a magyarországi boroknál. Minket a dombok, a napfény, a hosszú ősök előnyben részesítenek, a zamat- és illatanyagok nem égnek el. Az ibolyaillattól az akácvirágig, a rózsától a szárított kamilláig, a bodzaviráig, a szamóca, a málna, az eper, az alma zamatáig mind felfedezhető ezekben a borokban. Gyönyörű esztétikai értékek vannak a borban, ezt most meg tudtuk mutatni. Külön öröm számomra, hogy a saját fajtáim, a Herkules és a Nauszika pillanatok alatt elfogyott. Dr. Lelkes Lajos igazgatónak köszönhetem, hogy ez a könyv megjelent, nagyon sok utánajárással és óriási költségvetéssel.

- Számítottál-e erre a megtisztelő címre?

- Nem. Ha egy szakíró, az egész magyar nyelvterületen elnyeri az év szerzője címet, az valóban megtisztelő, én ennek nagyon örültem, és nagyon meghatótt. Végző soron visszaigazolást kaptam azért a sok munkáért, amelyet belefektettem ennek a könyvnek a megírásába.

Köllő Katalin

Öreg örmény nem vén örmény...

avagy egy kecskeméti rókavadászat hiteles története

Már zsenge gyermekkoromban gyanús volt nekem VALAMI. Anyai nagyapám, *Jakabffy Lajos* szegedi házában már feltűnő érdeklődést tanúsítottam egykori hősi eposzok, vitézi tettek, Erdély és a lovak iránt. Persze mindez a magyarságtudatomat is tükrözhetette volna, de valami TÖBBLET is érződött a génjeimben. Aztán nagy empátiával hallgattam nagymama megemlékezéseit az egykori Marosvásárhely daliás bonvivánjáról, imádott fiáról, aki szívet lelkesítően dalolta, hogy: „Elveszett a huszárcsákóm, átmegegyek a Királyhágón,..”

Nagybátyám *Jakabffy Dezső* aztán a frontra ment az Első Világháborúban és ott elvesztette az énekhangját, viszont arany vitézségi érdemérmét szerzett. A két háború közt rendezőként dolgozott a magyar színházi életben. Amint lehetett, visszament Erdélybe és színigazgató lett Szatmárnémetiben, majd Sepsiszentgyörgyön. Ám addigra már én is megtudtam, hála nagyapám buzgó kutatásainak, hogy az a bizonyos többlet vérmérséklet, ami ereimben buzog, az bizony ÖRMÉNY vér. Alig több, mint ötszáz esztendeje a *Jakabffy* család székelyföldi ősei örmények voltak. Innen hát bennem az ERDÉLY iránti nosztalgia, ahol pedig soha nem voltam.

Volt viszont Erdélyben, sőt, komoly erdélyi gyökerekkel rendelkezett gróf *Teleki Pál* szeretett